

CRECIMENTO, SERVIZOS, PERSOAS

I. CRECEMENTO, SERVIZOS, PERSOAS

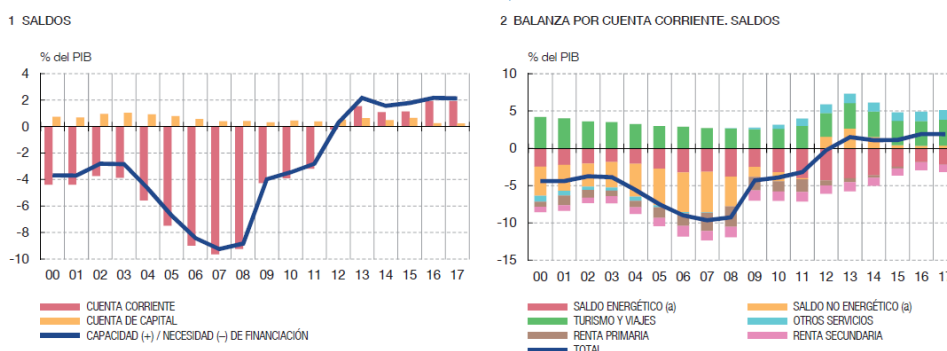
Malia seguir rodeado de incertezas, o escenario económico e financeiro de Galicia mostra un crecemento sólido converxente cara ás taxas de crecemento a mediano prazo en torno ao 2,5% agora xa cos famosos ventos de cola en franca retirada.

A gran diferenza entre este crecemento a velocidade de cruceiro e outras pasadas é que se está a realizar ao tempo que a nosa economía xera capacidade de financiamento e emprego. Aspectos que lle confiren unha importante solidez ao mesmo.

Os superávits exteriores acumulados de xeito persistente nos últimos anos galegos e españoles resultan preciso para reducir o endebedamento exterior.

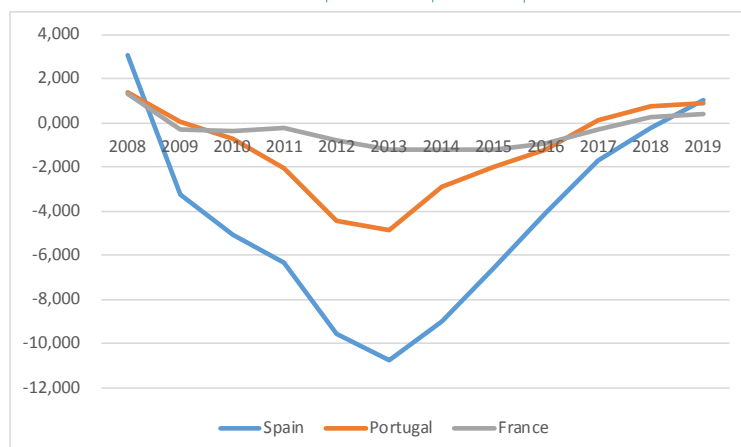
Gráfica 1. ESPAÑA. Balanza por conta corrente e balanza de capital.

FONTE. Banco de España e AEAT

Tamén semella que outras vellas eivas da nosa economía están a ser superadas, como o feito de que as etapas expansivas leven apareladas baixas importantes na produtividade e viceversa, isto é debido ao forte impacto do ciclo na creación de emprego e á composición sectorial do mesmo. Un mercado de traballo máis resiliente a crise e máis produtivo debe redundar nuns empregos máis estables e mellor retribuídos.

Gráfica 2. OCDE. Diferencia entre paro observado e NAIRU

○ intensivo proceso de internacionalización experimentado polo tecido empresarial nos últimos anos, apoiouse nas anteriores ganancias de competitividade acumuladas desde o inicio da crise, e tamén en menor medida na recuperación dos nosos mercados de destino.

Á mellora sostida dos saldos das balanzas tamén contribuíu unha evolución moderada das importacións, centrada en bens de equipo e no repunte dos produtos enerxéticos polo aumento dos prezos, o que confirma a tendencia observada de elasticidades das importacións á demanda final por baixo do seu promedio histórico, en consonancia coa evidencia microeconómica que apunta a indicios dun proceso de substitución de certos insumos intermedios importados por produción nacional.

○ O cadro seguinte permite apreciar como a recuperación económica a partires do 2014, está a realizarse nun marco de ganancias de competitividade fronte aos países máis desenvolvidos (decrecentes iso si como mostra o gráfico 2, de xeito que no 2017 estamos a experimentar perdas de competitividade fronte a os nosos competidores pola apreciación do euro e o diferencial positivo de prezos)

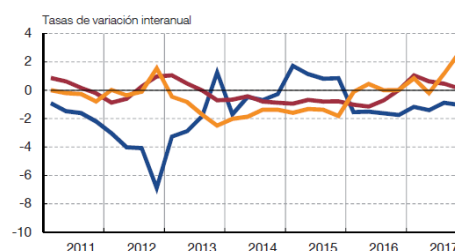
Gráfico 3. ESPAÑA. Evolución da competitividade.

FONTE: Banco de España

1 FRENTE A PAÍSES DESARROLLADOS

2 FRENTE A LA ZONA DEL EURO (JEM-19)

Por elo o investimento en traballadores e empresas máis competitivas ocupa o lugar máis destacado entre a evolución das partidas do orzamento consolidado, emprego máis do 7%, I+D+i máis do 20%, eficiencia enerxética 27%, e o resto entre os que se atopan financiamento e fomento sectorial (industria forestal, e de transformación agrogandeira e da pesca cun importante peso sectorial en Galicia) medran moi por enriba da media do orzamento.

Pero cando falamos de crecemento non nos estamos a referir de xeito único ao crecemento económico, senón ao crecemento das persoas, un aumento dos recursos que chegue de forma inclusiva a todos os individuos e familias, aquí é onde xoga un papel importante o orzamento da xunta a través da provisión de bens e servizos públicos.

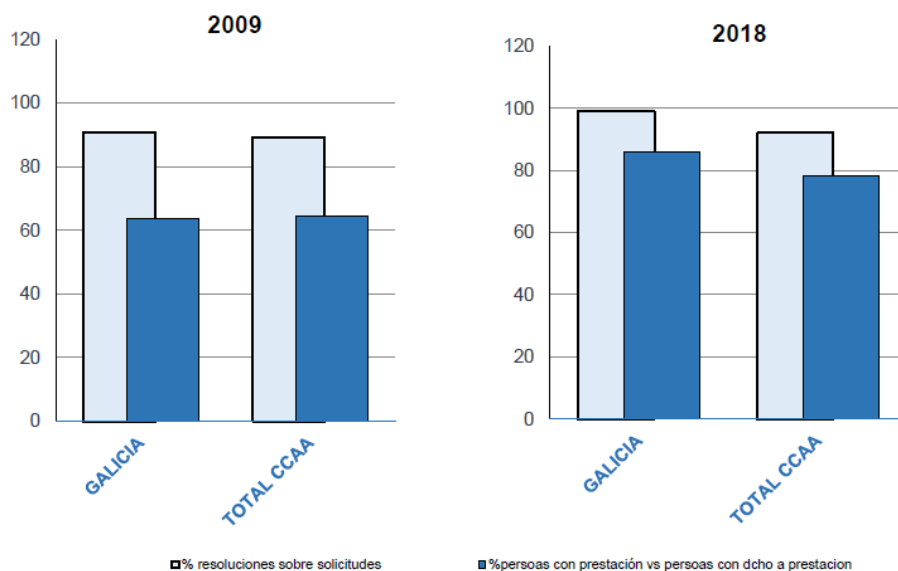
Por elo as contas consolidadas para 2019 experimentan un importante crecemento no gasto corrente, medrando en torno ao 3,4% os gastos de persoal e funcionamento, que soportan os servizos públicos pero tamén as transferencias correntes un 4,5%. Ao tratarse das partidas máis cuantiosas do orzamento estes aumentos supoñen o destino de case o 80% das novas achegas de este orzamento 2019.

Esta evolución permite seguir a reforzar as políticas educativas básicas e superiores consonte a senda marcada no plan estratéxico de Galicia, procurando que os novos retos e necesidades que representa a nosa sociedade atopen unha resposta en forma de persoas ben preparadas para afrontalos e que mesmo sexan quen de se desenvolver con solvencia nos principais centros de innovación e coñecemento do mundo.

Unha sanidade moderna e universal pilar básico sobre o que se constrúe unha sociedade san e cohesionada, fonte de riqueza e desenvolvemento moi difícil de valorar salvo para que non conta con ela.

Por último, unha política social que aumenta ano a ano os servizos aos maiores e aos máis desfavorecidos, superando en parámetros á media nacional en atención á dependencia, e que non esquece a os que máis axuda precisan para saír dos círculos da pobreza, con medidas paliativas pero sobre todo con itinerarios personalizados que rematen coa inclusión no mercado laboral. Este obxectivo non incumbe so á política fiscal, toda acción de goberno debe promover un crecemento inclusivo para rebaixar a desigualdade, impulsando a mobilidade social, e reforzando a cohesión social e, en última instancia, o crecemento.

Gráfico 4. SAAD. % resolucións dependencia e persoas atendidas.

Os anteriores crecementos e avances nos recursos asinados ás principais políticas de gasto son os dividendos da solvencia e do rigor fiscal, que permiten agora aproveitar mellor o espazo fiscal xerado pola bonanza económica, trasladando dun xeito efectivo a mellora da conxuntura económica aos cidadáns.

Isto non quere dicir que ante unha conxuntura económica moi favorable, e que agora tende á normalidade haxa que esquecer a estabilidade orzamentaria. A xeración de espazos fiscais sempre será precisa para desenvolver con marxe novas políticas de gasto, pero tamén, no contexto actual para reducir o stock de débeda xerado pola crise.

Nun escenario económico como o actual, no que o PIB real xa acadou e mesmo está a superar ao potencial veremos quen aprendeu as leccións da crise pasada ou esta disposto a cometer os mesmos erros.

Por elo, seguen a precisarse agora medidas de alcance e políticas reformistas para fortalecer as defensas fiscais, aproveitando plenamente a recuperación cíclica da actividade económica. Cando o crecemento volta ao seu nivel potencial, o estímulo fiscal perde eficacia en tanto o custe da consolidación fiscal baixa, o que facilita o paso da expansión á consolidación fiscal. Construír esas defensas hoxe axudará a protexer a Galicia dos vindeiros anos, creando marxe de manobra fiscal para intervir con medidas que estimulen a actividade económica durante unha contracción e reducindo o risco de dificultades de financiamento no caso de endurecementos imprevistos das condicións financeiras mundiais.

Isto é o que están a recomendar a OCDE e o FMI, polo xeral, os países deben permitir a plena operación dos estabilizadores automáticos (é dicir, impostos e gasto que se moven en sintonía coa produción e o emprego) e ao tempo realizar esforzos firmes para reducir os déficits e a débeda cara aos seus obxectivos de mediano prazo.

Por suposto, a magnitude e o ritmo do axuste deben calibrarse en función das condicións cíclicas e do espazo fiscal dispoñible de cada economía, a fin de evitar que isto supoña un lastre para o crecemento.

Galicia, empregou na crise todo o marxe fiscal posible para compensar o forte deterioro das bases tributarias, garantindo a sustentabilidade dos servizos públicos e respectando a súa senda de consolidación fiscal. Esta senda reduciuse de un xeito planificado a un ritmo constante e menos pronunciado que o das restantes CCAA, de forma que se encaixaron mellor os impactos da crise e nos últimos anos, con unha coxuntura moito máis favorable, hai marxe para acelerar a senda de redución do endebedamento neto hacia o equilibrio. Esta mellora tamén se aproveita para fornecer un orzamento expansivo dentro das posibilidades que permite a regra de gasto, que é o instrumento que permite dar cumprimento ás anteriores recomendacións (impostos e gasto que se moven en sintonía coa produción e o emprego).

A gráfica seguinte mostra como o esforzo continuado de consolidación e o control do saldo fiscal se traducen nunha senda con menos pendente que a do total de comunidades autónomas, é dicir os orzamentos de gastos soportaron un menor impacto e con unha evolución máis suave que a media.

“ Las economías avanzadas deben centrarse en mejorar la eficiencia del gasto y en racionalizar las prestaciones sociales para dar cabida a una mayor inversión pública, más incentivos para la participación en el mercado laboral, y mejoras en la calidad de la educación y de los servicios de salud. Algunas economías avanzadas también se beneficiarían de ampliar las bases tributarias y mejorar el diseño de sus sistemas tributarios. Para las economías en desarrollo y de países emergentes, la prioridad consiste en aumentar la recaudación para financiar el gasto crítico en capital físico y humano y el gasto social” FMI World Economic Outlook. Outubro de 2018.

Gráfico 5.. Senda de consolidación fiscal

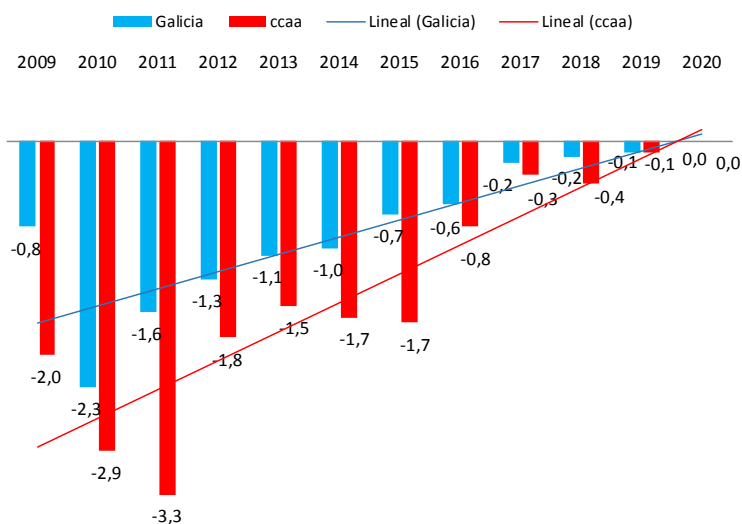
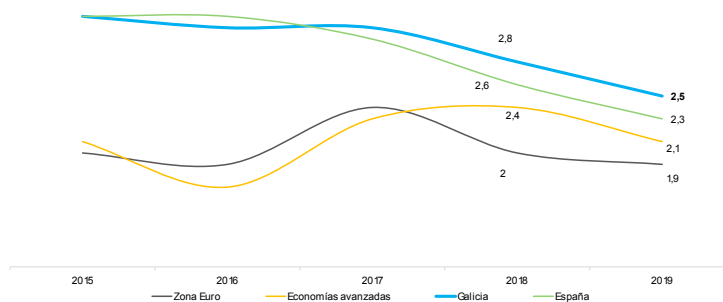

Gráfico 6.. Evolución do pib 2015-2019

PIB GALICIA EVOLUCIÓN

Previsións 2018 e 2019

Fonte: FMI, Outubro 2018. Ministerio de Economía. IGE

As AAPP españolas se atopan suxeitas a o Procedemento de Déficit Excesivo dende o ano 2009, baixo o chamado «compañente correctivo do PEC», con prazo de cumprimento en 2018. O Consello da UE actualizou en agosto de 2016 o obxectivo de déficit das AAPP españolas para 2018, fixándoo no 2,2 % del PIB. Ademais, estableceu que as AAPP terían que realizar un esforzo estrutural (isto é, unha mellora do saldo público estrutural) acumulado no período 2016-2018, de 0,6 pp do PIB en termos acumulados.

Esta mellora afecta sobre todo á AXE, na medida en que as CCAA foron as que realizaron un maior esforzo de consolidación fiscal, e están practicamente en equilibrio, salvo excepcións.

De seguido pasamos a describir os principais fitos do sistema de gobernanza económica da UE., no que Galicia participa remitindo o seu plan orzamentario para que forme parte do Reino de España e como destinatario das recomendacións da Comisión e do Consello no que atinxen ás súas competencias.

○ SEMESTRE EUROPEO 2018

A Comisión Europea (CE) estableceu no 2011 o nomeado «Semestre Europeo», co gallo de mellorar as sinerxías entre as políticas económicas dos países que integran a Unión Europea (UE) e aumentar a vixilancia sobre os seus potenciais desequilibrios macroeconómicos, de xeito especial naqueles que pertencen á Unión Económica e Monetaria (UEM), un ciclo anual no que se deseñan e coordinan as políticas económicas e que recolle a análise da situación económica dos Estados membros, así como dos seus plans de reformas orzamentarias, macroeconómicas e estruturais.

○ Semestre Europeo 2018 púxose en marcha en outono de 2017, coa presentación do informe anual sobre o crecemento e as recomendacións para a área do euro que contén as prioridades de política económica para a UE no seu conxunto.

A CE avalía os proxectos de plans orzamentarios nacionais presentados en outubro e sinalou no Informe sobre o Mecanismo de Alerta (IMA), aqueles países que presentan riscos potenciais de desequilibrios macroeconómicos. Deste modo, a CE presentou en marzo de 2018 un exame exhaustivo analizando a orixe, alcance e posible corrección dos desequilibrios identificados no ciclo actual, así como unha avaliación del cumprimento das recomendacións do ano anterior para cada país membro. Tendo en consideración todo o anterior, os países publicaron en abril de 2018 as súas actualizacións dos Programas de Estabilidade e os Programas Nacionais de Reformas (PNR), detallando as medidas orzamentarias e estruturais aprobadas ou pendentes de aprobación para abordar os riscos identificados no novo ciclo. Unha vez analizadas estas liñas de actuación, o pasado 13 de xullo finalizou o Semestre Europeo coa adopción formal das recomendacións polo Consello da UE.

Imos describir as diferentes valoracións da política orzamentaria, financeira e económica no que atinxen ao noso país formuladas nos diferentes fitos temporais do semestre europeo.

INFORME ANUAL SOBRE O CRECIMENTO DA UE E AS RECOMENDACIÓNS PARA A ÁREA EURO. Outono 2017

El Semestre Europeo 2018 comeza coa presentación das liñas xerais de política económica para a UE e a UEM a través do informe anual sobre o crecemento da UE e as recomendacións á área euro. O Estudio Prospectivo Anual sobre o Crecemento mostrou un contexto de continuidade da recuperación económica na UE, un descenso do desemprego, un repunte do investimento e unha mellora das finanzas públicas. Este escenario representaba unha fiestra de oportunidade para impulsar a converxencia económica e social, rematando as reformas estruturais en marcha e impulsando outras novas que deberían xerar unha economía máis estable, inclusiva, produtiva e resistente ás perturbacións. Estas reformas, da cordo co Estudio Prospectivo Anual sobre o Crecemento, no 2018, deberían centrarse en impulsar o investimento para apoiar a recuperación e potenciar o crecemento económico a longo prazo, en dotar á economía de unha maior resistencia ante perturbacións, en acadar un crecemento máis inclusivo e en lograr unha mellora da converxencia e a competitividade. Para o área do euro recomendouse ademais avanzar para completar a Unión Bancaria, impulsar a Unión do Mercado de Capitais e progresar na Unión Económica e Monetaria.

Respecto á política fiscal, o Estudo Prospectivo Anual sobre o Crecemento indicou que se deberían fomentar a sustentabilidade das contas públicas e a converxencia entre países. Logo do axuste esixido despois da crise, a recuperación supón unha mellora da situación orzamentaria, se ben aínda persisten elevados niveis de débeda pública nalgúns países, o que podería representar un reto ante un eventual incremento dos custes de financiamento. Para o área do euro no seu conxunto, considerouse axeitado un ton neutral da política fiscal, se ben as políticas fiscais nacionais deberían adaptarse ás circunstancias específicas de cada país. Así, nos países con risco de sustentabilidade debería priorizarse a redución da débeda pública, sen perxudicar a recuperación económica, mentres que naqueles con marxe fiscal este podería empregarse para impulsar o crecemento potencial e a demanda interna, de xeito especial o investimento.

EVALUACIÓN ORZAMENTARIA E INFORME SOBRE O MECANISMO DE ALERTA (IMA) DE CADA PAÍS. Novembro de 2017

A CE presenta a valoración dos borradores dos plans orzamentarios nacionais. Segundo a CE, todos eles eran coherentes cos compromisos adquiridos de redución de déficit e de débeda dentro do Procedemento de Déficit Excesivo, salvo en Bélxica e Italia, onde existía un elevado risco de incumprimento do seu compromiso de redución da débeda, e en Francia, onde o axuste estrutural previsto era inferior ao preciso para acadar o seu obxectivo de medio prazo. Finalmente, a CE considerou que a favorable situación orzamentaria de Alemaña concedía marxe para aumentar o gasto naquelas partidas que permiten expandir o crecemento potencial.

Ao tempo, presentase o IMA, que constitúe a primeira peza de información do Procedemento de Desequilibrio Macroeconómico e ten por obxectivo detectar aquelas situacións susceptibles de por en perigo a estabilidade de cada país e da propia UE, dadas

as interrelacións entre países. O devandito informe elaborase a partires de 14 indicadores da posición exterior, a competitividade, a débeda privada e pública, a evolución do crédito, os mercados de vivenda e o emprego.

No informe de 2018, ponse de relevo a persistencia de desequilibrios externos, identificando a algúns países en base a datos de 2016. Entre estes países destacaba España, cunha posición de investimento internacional neta negativa elevada. Esta posición negativa incrementa, segundo a análise, a vulnerabilidade destes países, pese a contar con superávits por conta corrente, xa que unha parte desa débeda debe ser refinanciada de forma periódica. No eido interno o informe pon de manifesto que a traxectoria de redución do endebedamento privado modérase, de forma que este nivel de débeda está bastante próximo ao que se considera pouco arriscado na maioría das economías, incluída España.

Por outra banda, se alerta de que o elevado endebedamento público en moitas economías europeas segue sendo preocupante e constitúe un factor de desequilibrio xeneralizado. Neste senso, España, cunha ratio de débeda do 99 % no 2016, estaba moi afastada do limiar do 60 %. Malia recoñecer a melloría na creación de emprego, o informe tamén mostraba que España seguía presentando un nivel de desemprego moi elevado, destacando en especial o paro xuvenil e o paro de longa duración. Para rematar, o IMA sinala que os prezos da vivenda se están a acelerar de forma xeneralizada, acadando incluso niveis desmesurados nalgúns países, entre os que non se atopa España, a pesares de que o crecemento do crédito mantense aínda en niveis baixos.

EXAMES POLO MIUDO (IDR). Marzo de 2018.

A partires dos anteriores elementos, fixéronse 12 exames polo miúdo, entre eles a España, para analizar a persistencia dos seus desequilibrios, os factores determinantes e as posibles políticas precisas para a súa corrección. Estes exames ten por obxecto identificar a natureza e alcance dos desequilibrios macroeconómicos de cada quen, así como recomendacións para superalos. Da cordo con estes exames, a Comisión conclúe que Alemaña, Bulgaria, España, Francia, Irlanda, Países Baixos, Portugal e Suecia presentaban desequilibrios económicos.

Ademais, a CE incorporou unha valoración do progreso nas recomendacións específicas realizadas en anos anteriores, desde esta perspectiva multianual, a CE considera que España ten logrado polo xeral, avances comparativamente bos, aínda que a súa aplicación diminúe lixeiramente dende 2014 ata 2017, período no que os avances están a ser relativamente limitados.

No Informe sobre España I, a Comisión salienta un conxunto importante de retos, entre os que destaca, no eido externo, a necesidade de seguir mantendo superávits por conta corrente para reducir de forma significativa os pasivos exteriores. No eido interno,

---

1

<https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-spain-es.pdf>

destaca a importancia de aumentar a produtividade, de reducir a elevada taxa de desemprego, especialmente entre os máis novos, e de combater a temporalidade. Así mesmo, destacou que a porcentaxe de persoas en risco de pobreza e exclusión social situase aínda por enriba da media da UE, pese a estar diminuíndo, grazas á forte creación de emprego. Neste senso, o informe sinala que as transferencias sociais, distintas das pensións, non están a ser tan efectivas como noutros países para reducir estes índices.

No informe destaca tamén o retroceso do grao de innovación en España. Entre os factores existentes detrás desta deficiencia se sinalaron a persistencia dos baixos niveis de investimento en I + D dende 2009, o baixo e decrecente nivel de execución do orzamento público dedicado á I+D, a escasa cooperación entre o sistema educativo e a empresa, as disparidades da regulamentación entre comunidades autónomas, así como determinadas barreiras á actividade empresarial en algunhas comunidades autónomas.

Tamén sinala o informe, que a pesares da elevada calidade da dotación das infraestructuras, existía unha limitada integración nos mercados de gas e electricidade con Europa, impedindo a optimización da enerxía renovable e a redución dos prezos diarios da electricidade, así como o aproveitamento por parte da rede europea das amplas fontes españolas de enerxía renovable.

No que atinxe a facenda pública o informe fai fincapé no risco que supón un nivel moi elevado de ratio de débeda das AAPP e unhas necesidades brutas de financiamento relativamente elevadas, o persistente déficit do sistema de seguridade social, un alto risco no que atinxe á sustentabilidade orzamentaria a medio prazo, un sistema fiscal que recada menos que a media UE e que presenta características que obstaculizan o investimento, por último a aplicación dunha restrición fiscal branda entre administracións dificulta o alcance dos obxectivos fiscais a medio prazo das AAPP.

ACTUALIZACIÓN DO PROGRAMA DE ESTABILIDADE ESPAÑOL 2018-2021 e PROGRAMA NACIONAL DE REFORMAS 2018. Abril 2018.

A APE para o período 2018-2021 constitúe a proposta do goberno de España para dar cumprimento ás recomendacións do anterior informe., recolle a política orzamentaria do conxunto das Administracións Públicas (AAPP), que para 2018 era coherente co Proxecto de Orzamentos Xerais do Estado, os orzamentos das CCAA e das CCLL de 2018. Para o resto do período —2019-2021—, a APE proporciona proxeccións macroeconómicas e orzamentarias, co propósito de vencellar a senda de obxectivos orzamentarios no devandito horizonte, e a senda de converxencia, no obxectivo de medio prazo das finanzas públicas.

Para 2018, segundo a APE, os orzamentos dos diferentes niveis de AAPP permitirían, en agregado, unha nova redución dos desequilibrios orzamentarios, ata situar obxectivo oficial de déficit público no 2,2 % do PIB, en liña cos requirimentos do Pacto de Estabili-

de e Crecemento (PEC). Pola súa parte prevían unha redución da débeda das AAPP de 1,3 pp, ata situarse no 97 % do PIB. Neste escenario, o déficit público situaríase no 2018 por debaixo do 3 % do PIB, límite que fixa o PEC para abandonar a situación de «déficit excesivo», cuxo prazo de superación no caso do Reino de España é, precisamente, este ano.

Porén, a CE, na súa opinión sobre os PGE2, prevé unha desviación con respecto a obxectivo de déficit público, non obstante considera que estes se axustaban, en liñas xerais, a os requirimentos do PEC, ao estimar que o déficit excesivo se corrixiría en prazo (isto é, ao peche de 2018).

Como é sabido con posterioridades o Consello de Ministros do novo Goberno de España acordou o 13 de xullo propoñer ás Cortes unha nova senda de obxectivos orzamentarios para o período 2019-2021, que eleva en cinco décimas o obxectivo de déficit público de cada exercicio, ata o 1,8 %, 1,1 % e 0,4 % del PIB no 2019, 2020 y 2021, respectivamente. Esta proposta non foi aprobada polas Cortes ata hoxe, nin temos constancia que que fora informada oficialmente pola Comisión Europea.

O Goberno publicou, en paralelo á APE, o PNR para 2018. O texto deu conta do grao de cumprimento dos compromisos asumidos por España no marco do Semestre Europeo (polo miúdo as reformas estruturais formuladas polo Consello a España o ano pasado), destacándose que os limitados avances no 2017 respecto a determinadas materias derivaron da necesidade do Goberno de acadar acordos con outras forzas políticas no Parlamento. O PNR 2018 tamén recolleu as novas prioridades de política económica, que nesta ocasión ían dirixidas a facer que o crecemento fora sostible non so no tempo, senón tamén dende un punto de vista medioambiental e social.

Recomendacións específicas de política dos países da área euro 2018.Xullo 2018

Este documento pon fin ao semestre europeo 2018. Nun contexto económico favorable como o actual, as recomendacións en 2018 para os países da área euro presentaron un enfoque de longo prazo, promovendo a implementación de medidas dirixidas a acadar un crecemento sostible e inclusivo e a mellorar a contorna empresarial e institucional e as condicións do investimento.

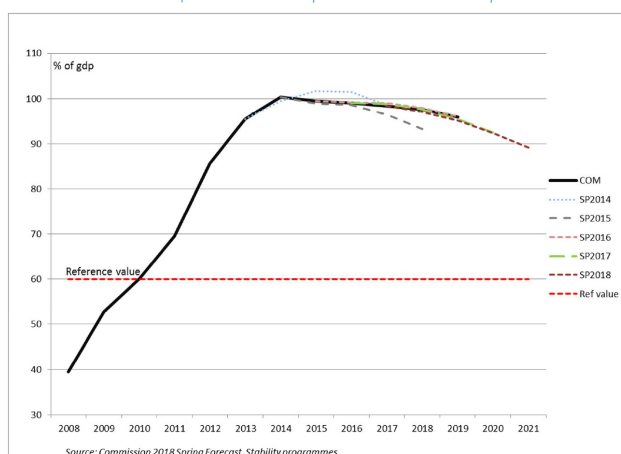
No terreo fiscal, o Consello aprobou en xuño a valoración realizada pola CE dos programas de estabilidade que presentaron os países en primavera, cerrando o Procedemento de Déficit Excesivo a Francia. Desta forma, solo queda España baixo o brazo correctivo do PEC, fronte a 24 procedementos abertos no momento álxido da crisis do euro, en 2010-2011. Así mesmo, destacan os informes emitidos sobre a situación en Italia e en Bélxica, segundo os cales o axuste fiscal no 2018 foi inadecuado para o cumprimen-

to dos compromisos de redución de débeda, polo que a CE revalidara a súa situación a próxima primavera.

No resto das áreas de política económica, recomendouse avanzar cara a culminación do mercado único, principalmente en servizos de transporte e financeiros, no mercado enerxético e na economía dixital, e promover o apoio á innovación e á mellora do acceso ao financiamento das pequenas e medianas empresas. Ademais, este ano dedicouse especial atención o Pilar Europeo dos Dereitos Sociais e animouse a avanzar na igualdade de oportunidades e no acceso ao mercado laboral, establecendo unhas condicións de traballo xustas. De este modo, a parte mais significativa destas recomendacións (un 40 % de elas) referíronse á mellora do mercado laboral, á creación de oportunidades de emprego para mozos e ao aumento dos niveis de educación. As de carácter fiscal seguiron mantendo un peso importante, sobre todo as referidas á gobernanza e sustentabilidade das finanzas públicas a longo prazo. Así mesmo, foron relevantes algunhas categorías relativas a mellora do entorno empresarial e a necesidade de seguir impulsando a investigación e innovación. Pola contra, xeráronse menos recomendacións no campo financeiro, dado o esforzo substancial realizado no pasado, aínda é necesario realizar avances na redución de créditos dubitativos nalgúns países.

Para o caso concreto de España³, como xa se mencionou, a CE considerou que realizáronse avances limitados no seguimento das recomendacións específicas de 2017, polo que os principais retos da economía española e as recomendacións da CE par o ano 2018 seguiron centrados na gobernanza fiscal, o cumprimento dos obxectivos de déficit e a aceleración da redución da débeda pública, as políticas activas do mercado de traballo, a mellora do sistema educativo, a mellora da innovación e a necesidade de avanzar na aplicación de Lei de Garantía de Unidade de Mercado

Gráfico 7. Variación das proxeccións de débeda dos plans orzamentarios do Reino de España. En % PIB.

Estas notas son as que caracterizan as contas que se presentan e explican a evolución das grandes masas financeiras das mesmas en comparación coas do ano precedente, a este respecto compre salientar que a comparación cos datos numéricos dos tomos do orzamento do exercicio pasado poden verse alteradas polo proceso de homoxeneización e axuste do orzamento inicial do 2018 explicado na memoria I. (Este proceso ven motivado pola creación da Axencia Galega de Calidade Alimentaria (AGACAL), e a reestruturación da Xunta que da lugar á Consellería de Cultura e Turismo e á muda de adscrición do organismo autónomo, o Instituto Galego de Vivenda e Solo (IGVS) á Consellería de Medio ambiente e vivenda e a entidade pública empresarial Augas de Galicia á Consellería de Infraestruturas e Mobilidade.

Indicadores e obxectivos

Os Orzamentos son moito máis que unas contas elaboradas con rigor e sostibles, son a concreción financeira anual do plan da Xunta de Galicia. Por iso son elaborados sobre unha base estratéxica plurianual cuxa implementación é obxecto de seguimento e valoración a mediano prazo. No vindeiro exercicio 2019 sentaranse os alicerces dun novo plan estratéxico 2021-2026 para o que a avaliación do plan en execución será un importante punto de partida.

En efecto, para que as diferentes políticas de gasto financiadas acaden os obxectivos previstos, deben ser instrumentadas mediante actuacións ben deseñadas, enfocadas cara á consecución de resultados e executadas. O obxectivo non é gastar máis, e gastar para acadar determinados resultados que tamén se explícitan no documento orzamentario.

Por elo paralelamente ás cifras orzamentarias, acompañaase información sobre o orzamentos en termos de plan estratéxico e do obxectivos e indicadores a os que serven as políticas de gasto programadas. Ademais o seguimento do PEG da conta da execución financeira en clave de obxectivos do PEG 2015-2020 e dos indicadores cualitativos que permiten valorar se se están a acadar os outputs e os resultados esperados.⁴

Gráfica 8. Avaliación e seguimento do PEG

Galicia leva anos tentando consolidar un novo modelo de gobernanza económica baseado no autogoberno, a responsabilidade e a transparencia. Os instrumentos básicos para desenvolvelo son a planificación estratéxica, a elaboración e implementación dos orzamentos e a avaliación dos resultados.

A execución de este sistema de gobernanza autonómico permitiu aproveitar o antes posible a mellora da conxuntura económica, manter o centro de decisión financeira sobre as contas autonómicas e ofertar aos cidadáns un balanço comparativamente superior ao das restantes CC.AA. tanto en materia de carga fiscal como de endebedamento.

No que atinxe á orzamentación, a elaboración dunhas contas partindo de cero cada ano e priorizando as actuacións precisas para acadar os resultados previstos no PEG 2015-2020 supón unha auténtica nova formulación do proceso de orzamentación ao que non están afeitos os principais axentes destinatarios do orzamento (familias, empresas, xestores de gasto..) acostumados a unha proposta incrementalista do mesmo.

É por elo que a orzamentación de cara a resultados, onde cada xestor debe acreditar que resultados vai acadar cos fondos que solicita, convertese nun elemento esencial do proceso de orzamentación e de desenvolvemento do PEG, que debe evolucionar cara á rendición de contas aos cidadáns dos resultados acadados e á reformulación continua das estratexias priorizadas no PEG.

Todo o anterior debe acompañarse dunha muda nas formas tradicionais de xestión pública na liña indicada, pulando pola xestión encamiñada a resultados, promovendo un xiro cara á cultura dos obxectivos e a transparencia e a rendición de contas, así como a revisión das políticas de gasto cando non acaden os resultados esperados.

A este respecto 2018, contou como base para a elaboración dos orzamentos co segundo informe de seguimento do PEG, que analizou polo miúdo o desempeño da comunidade autónoma cara aos obxectivos prefixados no mesmo..

Para posibilitar este seguimento e avaliación en exercicios posteriores, os indicadores recollidos nos orzamentos están revisados e aliñados cos obxectivos operativos do PEG para 2018, tamén están coordinados cos recollidos nos programas operativos de fondos europeos, o que permite vencellar a estratexia da comunidade autónoma coa dos fondos estruturais da UE.

Estes indicadores permiten non so orientar a asignación de recursos públicos, senón que axudan ao xestor público a analizar os fallos na provisión de bens e servizos públicos e propoñer novos procedementos ou actuacións de gasto que tentan acadar máis impacto na consecución dos obxectivos estratéxicos de cada servizo.

